

свідомості, у позитивне формування й розвиток якої істотний, якщо не визначальний внесок можуть і повинні вносити медіа засоби.

Висновки. Наведені роздуми і результати навіть поверхневого аналізу ситуації на медіа-ринку дозволяють дійти таких висновків. По-перше, медіа є, будуть і мають лишатися потужним чинником впливу на індивідуальну і суспільну свідомість і в цій якості виступають важливим екзистенціалом суспільного буття, його невід'ємним складником. По-друге, суперечлива природа і сутність феномену медіа висуває й подвійність його завдань, коли, з одного боку, медіа засоби прагнуть донести до читача чи глядача своє бачення подій і фактів, а з іншого – в умовах конкуренції на медіа ринку мають допомагати йому формувати критичне мислення і критичне сприйняття інформації, привчати до рефлексії над нею. По-третє, попри всі приватні цілі й інтереси, медіа як невід'ємний компонент соціокультурного простору мають формувати патріотизм і відданість ідеям розбудови вільної, незалежної і процвітаючої країни, прищеплювати людям почуття особистої відповідальності за її долю, за долю прийдешніх поколінь. І в цьому аспекті медіа мають співпрацювати з системою освіти, з політичними і релігійними організаціями, з широким загалом громадськості.

Феномен медіа має складну й суперечливу природу, що істотно позначається на характері і проявах його впливу. Це зумовлює гостру потребу в його подальшому неупередженому дослідженні з тим, щоб соціум отримував об'єктивну інформацію, яка б активно сприяла успішному формуванню й розвитку громадянського суспільства.

Література

1. Афанасьев В. Г. Социальная информация и управление обществом / В. Г. Афанасьев. – М.: Пролитиздат, 1975. – 408 с.
2. Кудін В. О. Освіта в інформаційному суспільстві / В. О. Кудін. – К., 1999. – 152 с.
3. Миронченко В. Я. Основи інформаційного радіомовлення / В. Я. Миронченко. – К., 1996. – 440 с.
4. Москаленко А. З. Основи Масово-інформаційної діяльності: підручник / А. З. Москаленко, Л. В. Губерський, В. Ф. Іванов. – К., 1999. – 634 с.
5. Подолян М. П. Першооснови журналістської творчості / М. П. Подолян. – К.: Центр вільної преси, 1997. – 74 с.

Шляхи реалізації концепції національно-патріотичного виховання молоді: з досвіду роботи Наукової бібліотеки ХНГУСГ шляхом використання історико-краєзнавчого матеріалу

В статті висвітлено роль та досвід університетської бібліотеки в реалізації заходів із національно-патріотичного виховання та підвищення рівня знань молоді шляхом використання краєзнавчого матеріалу, зокрема засобами історичного краєзнавства.

В статье освещены роль и опыт университетской библиотеки в реализации мероприятий по национально-патриотическому воспитанию и повышению уровня знаний молодежи путем использования краеведческого материала, в том числе средствами исторического краеведения.

In the article the role and experience of university libraries in activities of national-patriotic education and raise the awareness of young people through the use of regional material, in particular by means of historic study.

Ключові слова: національно-патріотичне виховання, краєзнавство, історичне краєзнавство, бібліотечне краєзнавство, заходи з відзначення подій та дат.

Реформування системи освіти, що здійснюється нині в нашій державі, ставить своєю метою формування свідомого громадянина, професіонала, патріота, який з готовністю відстоює Українську державу та її незалежність.

На державному рівні вироблено низку системних заходів з активізації національно-патріотичного виховання молоді на всіх рівнях діяльності суспільства.

В Указі Президента України №580/2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016—2020 роки» підкреслюється, що цей напрямок виховання має охоплювати насамперед такі сфери: освіту, науку, культуру, мистецтво, історію, вшанування пам'ятних дат та історичних постатей, краєзнавство, туризм тощо. Серед останніх відповідних документів слід назвати Указ Президента України 2016 року «Про заходи з відзначення сторіччя подій Української Революції 1917-1921 років» та Указ №357/2016 «Про відзначення в Україні 500-річчя Реформації», де передбачаються заходи, які стосуються поширення інформації про події того часу та вшанування діячів того періоду.

Діяльність з національно-патріотичного виховання сприяє національно-культурному відродженню, формуванню національного світогляду й патріотизму і тому цей напрямок має займати провідне місце в освітньо-виховному процесі, зокрема в роботі бібліотеки як одного з підрозділів навчального закладу. Саме бібліотека своєю

діяльністю формує особистість на ґрунті історії, культури, традицій народу.

Враховуючи це, Наукова бібліотека ХНТУСГ в планах культурно-просвітницької та виховної роботи на 2017 рік зосередила увагу на національно-патріотичному, громадянсько-правовому, інтелектуально-духовному та моральному вихованні, включив до плану такі заходи:

- Цикл заходів до дня пам'яті героїв Крут: віртуальна виставка однієї книги «Крути: збірка у пам'ять героїв»;
- Цикл заходів До дня Героїв Небесної сотні: віртуальний огляд «Герої не вмирають»;
- Цикл заходів до Міжнародного дня рідної мови: віртуальна виставка «Як річка з роду і до роду, так мова з'єднує народ»;
- Цикл заходів до 70-річчя Перемоги у Другій світовій війні 1941 - 1945 років: віртуальний огляд «Гірка правда війни: книги про Другу світову війну, що спонукають переосмислити історію», книжкові виставки «Подвиг безсмертний пам'ять нетлінна», «Роки війни століття пам'яті»;
- Цикл заходів до Дня Конституції: віртуальна виставка «Гетьман України Пилип Орлик – творець першої української Конституції», книжкова виставка «Конституція України – основа реформування суспільства»;
- Цикл заходів до дня незалежності України: віртуальні огляди «Культурно-історичні символи України», «Події та факти незалежної України»;
- Цикл заходів з відзначення сторіччя подій Української Революції 1917-1921 років»: віртуальні виставки «Українська революція 1917-1921 рр.: події та особистості», «Книги з історії Української Революції 1917-21 років, боротьби за незалежність та соборність», «Життя та доля»: політичний лідер, видатний письменник, український емігрант Володимир Винниченко»;
- Цикл заходів з відзначення в Україні 500-річчя Реформації»: віртуальні інформини «Патріарх Йосиф Сліпий духовний борець за українську державність», «Святі місця України: подорож-знайомство з найвеличнішими католицькими храмами України»;
- Цикл заходів до дня українського козацтва та Дня захисника Вітчизни: віртуальна інформина «Мужні, безстрашні, нескорені українські воїни всіх часів: від козаків до кіборгів», віртуальна виставка «Книги, що відкривають малознані сторінки української

історії» (75 років з часу утворення УПА)), «Я син твій, Україно!»(Петро Дорошенко), книжкові виставки «Козацька держава»,«Лицарі волі»;

- Цикл заходів до дня пам'яті жертв голодоморів: віртуальна виставка однієї книги «Голодомор 1932-1933 років геноцид українського народу», година спілкування «Не згасне свіча скорботи і пам'яті», книжкова виставка «Трагедія голодомору в Україні 1932-1933 рр.»;
- Цикл заходів до дня пам'яток історії і культури (18.04): віртуальний огляд «Збережемо історію країни: історико-культурні заповідники національного значення в Україні»; книжкові виставки «Україна Incognita»,«Українська етнографія»;
- Цикл заходів «Абетка відомих імен історії» та «Славетні імена української літератури»: віртуальні виставки «Поетична Україна» (поети – ювіляри року), «Письменники – ювіляри року»; слайд-огляди «Славний визволитель Сагайдачний»,«Перший класик української історичної науки Микола Костомаров», «Слово про Гната Хоткевича», «Князь-«книжник» Ярослав Мудрий та його бібліотека», «З історії філософської думки України» (Г. С. Сковорода) тощо.

Одним із пріоритетним завданням діяльності бібліотек, в т.ч. НБ ХНТУСГ, є краєзнавча робота, яка акцентує увагу на вивченні та популяризації історичних подій, матеріалізованих в пам'ятках історії та культури даного регіону (міста, села) та видатних історичних постатей даної місцевості. Тож мета бібліотечного краєзнавства – зібрати, зберегти і надати користувачам документальні джерела та інформацію про минуле та сучасність рідного краю. В організації бібліотечного краєзнавства визначаються такі основні складові частини: формування краєзнавчого фонду, створення довідкового апарату, широка популяризація краєзнавчих видань.

Наукова бібліотека ХНТУСГ збирає до фонду літературу з історії міста, історії університету, окремих підрозділів закладу, праці вчених та викладачів (в т.ч. бібліографічні покажчики «Публікації вчених та викладачів ХНТУСГ ім. П. Василенка»), підшивки університетського видання «Світоч знань» тощо. Фонд доповнюють папки газетно-журнальних статей: «Сторінки історії нашого міста», «Культура міста: минуле та сучасне», «Почесні громадяни та видатні люди міста». На сайті університету розміщено нарис «Сторінками

історії бібліотеки ХНТУСГ», що вміщає документи і фото з архіву бібліотеки.

Суттєвою допомогою у цій справі є картотека «Харків» в електронному каталозі за такими основними рубриками: суспільно-політичне життя регіону, соціально-економічний розвиток; культура і освіта, відомі люди краю тощо.

Бібліотеки популяризують краєзнавчі документи різними засобами бібліотечної роботи: віртуальні та книжкові виставки, огляди літератури, слайд-лекції, читацькі конференції, презентації, диспути, літературні вечори, зустрічі з відомими людьми краю, вченими, краєзнавцями, конкурси на кращого знавця краю, робота в клубах та об'єднаннях тощо. Якщо брати до уваги теми краєзнавчої діяльності бібліотеки – то можна виділити основні напрямки: історичне краєзнавство, літературне, культурно-мистецьке краєзнавство, етнографічне краєзнавство, туристичне краєзнавство.

В планах роботи Наукової бібліотеки ХНТУСГ на 2017 рік передбачені заходи краєзнавчої тематики: віртуальний огляд «Харків славен іменами», слайд-огляди «Хто є хто»: на честь яких людей були переменовані назви вулиць Харкова», «Перший харківський полковник Г. Донец-Захаржевский», «Невтомний співець Слобожанщини» (до 160-річчя Дмитра Багалія), «Свічадо просвіти Харкова – сім'я Алчевських», «І. Ю. Репін – майстер тематичної картини»; книжкові виставки «Харків – перша столиця», «Місто – де ти навчаєшься», екскурсії містом «Харків: його минуле та сьогодення» та багато іншого.

Слід відмітити, що в умовах нового соціуму, важливого значення набуває національне виховання засобами такого елементу культурної спадщини як туризм. Ознайомленню з історією краю, його традиціями, популяризація пам'яток природи, історичних місць та подій, етнографії та життєписів відомих діячів сприяє робота краєзнавчо - туристичного клубу «Патріот», створеному у бібліотеці в 2005 році.

Пріоритетним у роботі клубу є подорожі Україною, участь у реалізації Всеукраїнських проектах «Сім чудес України», «Сім природних чудес України», у проекті «Пізнай свою країну» для молоді та студентів, участь в університетських проектах «Сто чарівних куточків України, які варто відвідати», у краєзнавчому циклі «Історія міст та сіл України», та країнознавчому циклі «З усім світом на «Ти».

Складовою краєзнавчих проектів стали конкретні тематичні напрями туристсько-екскурсійних маршрутів, зокрема: «Перлини Слобожанщини», «Фортеці й замки України», «Трипільська культура», «Козацькими шляхами», «Гетьманські столиці», «Музейні скарбниці України», «Міста – герої України», «Місцями бойової слави», «Мистецька Україна», «Відпочинок в українському селі» тощо. В 2017 році на засіданнях клубу буде розглядатися можливість участі в новій всеукраїнській туристичній програмі «Шляхами Української революції 1917/1921 років».

- Надовго запам'ятаються учасникам нещодавно здійснені подорожі: «Історичними шляхами в глибину століть»: Київ – Нові Петрівці – Межигір'я – Вишгород – Буки-Біла Церква – Переяслав-Хмельницький – Обухів – Трипілля – Ржищів;

- «Одеса-Південна Пальміра»: Одеса – Вілкове – Дунайська дельта – каньйони Арбузинський та Актівський;

- «Подорож у серце Карпат: Чарівна Ворохта»: Яремче – Буковель – Верховина – Рахів – Коломия;

- «Гостинність Бугського краю»: Миколаїв – Мігея – с. Побугське – Трикрати – с. Коблево – м. Південне Парутіно (Ольвія);

- «Полтавщина – край народних промислів та ремесел»: смт Решетилівка – с. Ковалівка (Музей А.Макаренка) – с. Мачухи (інтерактивний музей Олії).

Останні наші подорожі Харківщиною: «Визначими місцями Слобожанщини: Харків-Вовчанськ – с. Верхній Салтів»; «Світ не пізнаєш, не знаючи краю свого»: за маршрутом с. Знаменка – с. Берестовенька – Красноград.

Досвід роботи клубу підтверджує, що організація туристських подорожей рідним краєм і країною це процес впливу на свідомість з метою формування патріотичних почуттів і любові до своєї Батьківщини і народу, загальнолюдських цінностей і моральних ідеалів. Таким чином, ефективний виховний потенціал туристичної діяльності виступає суттєвою умовою і чинником національно-патріотичного виховання.

Саме краєзнавство є «безцінною скарбницею» збереження історичного досвіду багатьох поколінь, всього того найкращого, що витримало випробування часом у сфері матеріальної і духовної культури. Це своєрідний місток, який зв'яже минуле з сучасністю.

Література

1. Вісник наукової бібліотеки [Текст]. Вип. 1. Інформаційно-просвітницькі матеріали на допомогу кураторам академічних груп / уклад. С. М. Кіреєва. – Х.: [б. и.], 2011. – 190 с. – Бібліогр. наприкінці ст.
2. Кіреєва, С. М. Формування освіченої особистості одне із пріоритетних напрямків діяльності наукової бібліотеки ХНТУСГ [Текст] / С. М. Кіреєва // Вісн. наук. б-ки / під ред. С. М. Кіреєвої. – Х., 2012. – Вип. 2: Б-ка і освіта: користувачі, ресурси, послуги. – С. 178 – 183. – Бібліогр.: с. 183.
3. Вісник наукової бібліотеки. Вип. 4: Основні тенденції, методи, засоби і форми патріотичного виховання в ВНЗ: бібліотечний ракурс [Текст] / Під редакцією С. М. Кіреєвої. – Х., «Місьдруж», 2015. – 18 с.

Петрухно Ю. Е.

УДК 021

Художественная литература в досуге современных студентов (на примере Национального Юридического Университета им. Ярослава Мудрого)

Анализируется место художественной литературы в досуге студентов Национального юридического университета им. Ярослава Мудрого, а также ее спрос за 2015-2016 гг.

Ключевые слова: художественная литература, Национальный юридический университет им. Ярослава Мудрого, читательский спрос, анализ спроса художественной литературы.

Аналізується місце художньої літератури в дозвіллі студентів Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого, а також її попит за 2015-2016 рр.

Ключові слова: художня література, Національний юридичний університет ім. Ярослава Мудрого, читацький попит, аналіз попиту художньої літератури.

The place of fiction is analysed in leisure of students of the Yaroslav Mudryi National law university and also it's demand for 2015-2016 year

Key words: fiction, Yaroslav Mudryi National law university, reader's demand, analysis of demand of fiction.

В настоящее время в научной библиотеке Национального юридического университета им. Ярослава Мудрого обслуживаются около 16 000 читателей, из которых примерно 14 000 – это студенты. Основой их досуга являются Интернет и социальные сети. Тем не менее популярными также остаются художественные книги в печатном варианте. Это связано, в первую очередь, с тем, что книга расширяет кругозор, развивает образное мышление, прививает морально-этические ценности и повышает интеллектуальный уровень. В связи с этим автором этой статьи в 2014 году было начато исследование, основной целью которого является изучение спроса художественной литературы среди студентов Национального юридического университета им. Ярослава Мудрого.

Первым этапом исследования был общий анализ статистика спроса на художественную литературу. Основой для этого стали